

Historielagsnytt

Fra bygdemuseet på Borge

Dette kan du læse om på side 14

Skoger og Konnerud
Historielag

Et julebord - hos Konnerudsangerne

Sangerne har alltid fremstått som lystige og feststemte mennesker som sørget for den gode og positive stemning. Normann Solberg har sendt Historielagsnytt en epistel som i høy grad understreker det. Historien er en tale som ble holdt i forbindelse med julebord i Konnerud Sangkor for noen år tilbake. Her er det nok noen som kjenner seg i gjen...

”Kjære sangersøstre og brødre.

Vi har nå ålreddi starta julefeiringa. I år som i fjor er det ribbe på sangkorets julebord. Men det kunne gått gæli serru, for galten stakk fra slakteren og rømte nedover te Skauer. Heldigvis fikk’n Erling som stelte med skollevannet ringt’n Kristoffer på Vestmannsbråten. Han greip hagla og møtt’n idet han kom over skibrua ved stadio’n. Begge skudda satt i bogen på’n. De fleste av deltagera har vøri løkki å fått smaka minst ei hagl. Dom satt i ribbesteika som helpepper’n i fåriskårn.

Ved bore hær je sit er det stor stemning. Etter første innledende runde, eller prolåg som det heter i dag, er flere av deltagera feite i fjeset. Ei bombe fra al Kaida eksploderte i fettmugga så nå kan flere a dom spare brylkremen i jula og solkremen i fjeset på solstudjo i mårra.

Kjerringa har kjøpt inn Brylkrem i julepresang til mei. Det kunne hu spare seg for je trenger’n itte. Tenk jej var så løkkli å fekk samla mei et drammeglass med fett og det ska je ta med mei til syden i vinter. Da smører jei inn boddyn på takterrassen som je leier’a hu Lise å’n, Svein.

Da spare je euro’n min. Festkomiteen har beslutta at ingen ska betale ekstra for denne boddilosjon, eller solkremen om di vil. Je har smaka mye fin ribbe, men makan te

den haglperformerte på Saniteten i år har je aldri korkje smaka elle sett. Dom som ikke blei me i år kan angre sei.

Så var det pottitten da, den har blitt svine-dyr i Norge nå, men det komme a de nye EU-regla. Som sier at pottitten ska vaskes reine forom sell rom. Pottittsjampon som er innført fra varmere strøk koster flesk. Det er forbudt å bruke såpe fra Lillebårr, Næringsminister Ganrielsen har lagt toll på produktet. Han vil vri matvarene våres over til ris for å få middan til å rime på gris. Kanskje det har no å gjørra med olja i Lofothave. Der vill’n ha bårra høl slik

at sild og makrell er feri olja når’om dom blir tatt opp a sjøn.

Me detta var nå litt a et sidesprang som buddeia sa, da hu ble vålltatt av oksen.

Alt vi får hær i dag er lissom hemavla. JA, fra sjølve dinner’n te attåt’n. Je mener drammen å vinen te maten. Den er et produkt av nyper fra Tabor ved Viksetra, laga og sponsa an Arne vår sangerbroder, egenhendig pella, gjæra og tappa., Hvem som står for akkevitte ska je itte nevne, men den bare dufter og smaker av bakeri. Velkommen til svingommen.”

... han Krestoffer greip hagla og traff’n på skibrua på stadion ...

Tegning: Bjørg G. Halden.

Vandring langs gamle bygninger med Jo Sellæg

Tirsdag 10. juni kl. 1800 tar Jo Sellæg oss med på vandring langs gamle bygninger på øvre Konnerud.

Vi starter ved gamle Skallstad Landhandleri i Skallstadkrysset, går opp Grubegtt til ”Bygningen”- videre til Asken i Stubberudveien og avslutter ved Fossrud ved nordenden av Stordammen. Gruvehistorie ved Erik Bjørløw- Larsen. Ta med sittestol/sitteunderlag.

Vi håper på en hyggelig kveld med kunnskaper og ”skritt-teller”. Vel møtt.

Solid fottøy anbefales. Vil du vite mer?

Kontakt Per Runar Thoresen tlf. 908 81 824 / E-mail: p-thores@online.no

Skoger og Konnerud
Historielag

Frivillighet og bevaring av vår historie

Frivilligheten. Begrepet har en praktisk og en teoretisk side – etter min mening! La meg ta det siste først - teorien. For meg er det når begrepet brukes av byråkrater og politikere i festtaler og ved spesielle pompøse anledninger. Da får vi generelt høre at uten det frivillige Norge vil idrett, sang musikk, kultur, ja hele organisasjons-Norge stoppe opp, noe som vil gi nærmeste katastrofale følger for samfunnet Norge. Og dette varmer oss – helt inn i hjerterota, selvfølgelig. Det er laget store offentlige utredninger som dokumenterer akkurat det som her er nevnt.

MEN...

Går vi så over til den andre siden – den praktiske virkelighet knyttet til begrepet frivillighet – bedre kjent som dugnadsinnsats, ja da åpenbarer det seg etter hver flere sider som ikke akkurat kan karakteriseres lystige eller positive. På politikervis kan man godt bruke begrepet rammevilkår. Det er det begrepet jeg vil drødle litt rundt i denne kommentar, og ta med meg et par – tre praktiske saker som omhandler Skoger og Konnerud Historielag. På mange områder i dagens samfunn har vi hatt en utvikling av lov og regelverk som krever blant annet at det må utarbeides planer for tiltak som må forholde seg til et omfattende lov – og regelverk – og i tillegg krever spesialkompetanse for drifting og vedlikehold. Det krever ressurser – og alt dette kan rett og slett ikke utføres på dugnad. Derfor er det nødvendig at det offentlige er offensive – samtidig som man har en økonomisk strategi som har noen langsiktige perspektiver i seg. Saker med litt tyngde i seg løses nemlig ikke natta over.

For Skoger og Konnerud Historielag er det to gjengangere jeg atter må trekke fram. Det gjelder registrering av verneverdige bygg og miljøer i bydelene Skoger og Konnerud – samt en praktisk gjennomføring av Verkenselve planen fra 1994, med spesiell vekt på strekningen mellom Svensedammen og Stordammen. I begge sakene er vi avhengig av et kommunalt engasjement før vi kan utøve frivillighet – utføre dugnaden!

Som jeg skrev i Historielagsnytt før jul i

fjor hadde det gledelige skjedd at politikerne i budsjettet for 2008 hadde satt av 50.000 kr til slike registreringer, MEN det var ikke konkretisert bydel. Dette har vi nå tatt opp så vel administrativt som politisk. At ting tar tid kan for så vidt være greit – noen ganger. SKH har strukket ut en hånd for å bistå med dugnadsarbeid – og har byens fremste ekspert på eldre bygninger på lag, Vi forventer litt entusiasme fra offentlige myndigheter og politikere når vi innbyr til samarbeid med en slik utstrakt hånd... - Dere må søke på linje med andre bydeler, var det politiske svaret SKH fikk på bydelskonferansen. Jeg ble skuffet. Men vi trækker til videre og har tatt saken opp med bystyrekomiteen for Kultur og byutvikling direkte – samt bedt de øvrige historiske foreningene i Drammen støtte oss – ikke konkurrere med oss... Det er ingen tvil: Dette er en sak vi i SKH har jobbet fram politisk ...

Så til Verkenselveplanen. Den var konkret på saklista under bydelskonferansen. Saken er den at i forbindelse med Drammens 200 års jubileum i 2011 skal hver bydel ha sitt tiltak med historisk bakgrunn. Under en befaring med ordføreren og andre i fjor høst ble Verkenselve nevnt som et godt tiltak – og det ble også i budsjettvedtaket for 2008 nevnt positivt. Under bydelskonferansen var det ikke mange som hadde ordet, men Verkenselve mellom Svensedammen og Stordammen ble tatt opp at tilhørere. Johan Baumann understreket sterkt at det skal ligge en historisk argumentasjon bak tiltaket som velges. Han la etter min oppfatning ikke skjul på at Verkenselve - prosjektet får hans støtte. Når jubileumskomiteen og seinere formannskapet skal behandle disse planene forventer vi et vedtak om at på Konnerud er det Verkenselve – og et samarbeid med Skoger og Konnerud Historielag som blir jubileumstiltaket. Historielaget skal sørge for at de 200.000 kronene virkelig skal ”ynge”. Så bare kom med vedtaket! I mellomtiden skal SKH jobbe med Drammen kommunes administrasjon - og prøve stanse vandaliseringen, spesielt knyttet mot restene av det nedre pukkverk fra ca 1778.

Ole Kr Mortensen

Historielagsnytt

UTGIVER:

Skoger og Konnerud Historielag
Nr. 1. Mai 2008- 27.årgang
Bladet kommer ut to ganger årlig
- vår og høst -og sendes alle medlemmene i Historielaget.
Opplag: 600 eksemplarer
Historielagsnytt tar i mot stoff og bilder fra Skoger og Konnerud.

Styret i Skoger og Konnerud Historielag har denne

sammensetningen:

Formann Ole Kr Mortensen
(e-mail: olekm@online.no)

Nestformann Tone Sverreson Ørmen

Sekretær: Per Runar Thoresen

(e-mail: p-thores@online.no)

Kasserer Randi Raaen

Styremedlemmer: Reidar Halden og

Kai- Roger Olsen

Varamedlemmer: Bjørn Jonassen og

Ole Jacob Ottesen

REDAKSJONSKOMITÉ:

Leder: Per Runar Thoresen, Reidar

Halden, Tone Sverreson Ørmen,

Ingvild Anita Velde og

Ole Kr. Mortensen (redaktør)

FOTOKOMITÉ:

Hans Haveraaen, leder, Åse Blixrud,

Ingar Steen, Anne Lise Møller Nilsen,

Tom Hayden og Oscar Hauge

ARRANGEMENTSKOMITÉ:

Reidun Myhre, Arne Kristensen, Marit

Knutsen, Harald Hindhamar og Astrid

Ringstad

TEATERGRUPPA

- DET DRAMATISKE SELSKAP

President Kai-Roger Olsen, visepresident

Karin Johansen, kasserer Johan Stråle,

sekretær Liz Lie. Styremedlemmer Jan

Sundby Ekeberg, Helge Stenseth og

Betty Sønstrød

POSTADRESSE:

Skoger og Konnerud Historielag,

Postboks 9112, 3006 Drammen

Besøk vår nettside: www.skhist.no

Lay out: Print Konsult, Andebu

Trykk-Service, Drammen

FORSIDEBILDE:

Guidene samlet i “skolestua” på Bygde-

samlingen, Borge. Fra venstre.: Oddvar

Borge Johansen, Ingjerd Ramsli og Inger

Hyllseth. Foto Reidar Halden

Årsmøte

Toril Naper Hauge takket for seg etter 8 år i styret, som formann og nestformann. Hun ble takket for sin arbeidsinnsats, som har holdt et høyt nivå de årene hun har sittet i styret. Tone Sverreson Ørmen ble valgt inn som ny nestformann.

Årsmøte samlet 52 medlemmer på Sørvangen. Formann Ole Kr. Mortensen åpnet med å minnes avdøde Olaf Rustand med 1 minutt stillhet. Han var historielagsnytt's første redaktør og mangeårig medlem i styret.

Hovedstyrets beretning fortalte om et aktivt år i 2007 og at medlemstallet fortsatt er stigende med 556 medlemmer. Det tilsier at vi er et av landets største historielag.

Det ble orientert om at Kulturdagen 2008 på Skjeldrumsaga i september er avlyst, da det ikke lykkes å finne leder av arrangementskomiteen blant de øvrige arrangerende fem foreningene.

Kasserer Randi Raaen gikk gjennom hovedpostene, og inntekter og utgifter fikk en forklaring. Det har vært høy aktivitet det siste året og det koster litt ekstra. Regnskapet ble enstemmig godkjent. Kontingenten er uendret, men det oppfordres til at de fleste velger familiemedlemskap, selv om familien er liten.

Ole Kr. Mortensen takket trofaste hjelpere, Annie og Per Isaksen i arrangementskomiteen, for lang å tro tjeneste. Erling Pedersen i valgkomiteen og Gry Strøm Andersen i styret for innsatsen.

STYREMEDLEMMER Her er noen gamle og nye styremedlemmer på årsmøtet. F.v. Ny nestformann Tone Sverreson Ørmen, avtroppende styremedlem Gro Strøm Andersen, nytt styremedlem Kai Roger Olsen, avtroppende nestformann Toril Naper Hauge og formann Ole Kr. Mortensen. Foto: Reidar Halden.

Erling Pedersen opplyste at jobben i valgkomiteen ikke var så enkel som han hadde trodd, men med litt hjelp av styret hadde det løst seg greit.

Som en liten aperitiff etter kaffen ble det servert en film.

Det var smakebiter fra filmen til Robert Halvorsen, NM på Konnerud i 1978 og NM 1989. Det siste ble flyttet til Geilo pga snømangel. Geir Kihle, forklarte uten manus og satte levende tekst til filmen.

I 1978 var mange veldig betenkt over at Konnerud skulle ta på seg et så stort arrangement. Løypesjef Willy Hallerud hadde en kjempejobb med å få snøen ut i løypa, og vi så de bar og skuffet snø i mange dager.

Men da NM begynte kom det store snøfallet, og da fikk man problemer med å fjerne snø bort fra området. I følge Kihle var det en helt utrolig dugnadsånd under NM i 78. Selv om alle på filmen var blitt 30 år eldre, kjente vi igjen de fleste med muntre kommentarer fra forsamlingen.

Formannen minnet forsamlingen om to viktige arrangementer første halvår. Rønnehuedagen 25. mai med eget skuespill (se side 5) og vandring 10. juni (se side 10).

*Referent
TSØ*

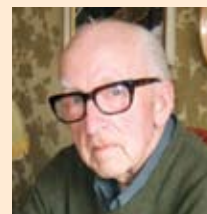
Olaf Rustand til minne

I siste romjul sovnet han stille inn i hjemmet vel 90 år. Han var fysisk oppegående og åndsfrisk til det siste og hele hans liv var fylt opp av et stort engasjement for familie, venner og det lokale miljøet rundt seg. Han ble derfor tildelt hedersbevisninger både av Konnerud Idrettslag og Konnerud Jeger- og Fiskerforening. Han var opptatt av jakt, fiske og friluftsliv og

var en meget skrivefør person som vi i historielagt fikk stor glede av. Han var med fra starten i 1975 og skjøttet vervet som sekretær/styremedlem i 11 år sammenhengende. Han ble således også den første redaktør av Historielagsnytt, som startet sine utgivelser i 1982.

Etter at han gikk ut av styret har han helt til det siste bidratt med bilder og utallige velskrevne artikler til medlemsbladet Han

var også med og startet lagets gotiske gruppe som hadde en aktiv periode i mange år. Når Olaf nå har endt sitt livsløp, gjenstår for oss i Historielaget og takke for hans engasjerte innsats og ikke minst lyse fred over hans minne. Vi vil savne ham.

Rønnehuedagen 25. mai

Skuespill med lystig tilbakeblikk på livet

”Handelsmenn, dagdrivere og sladrekjerringer” er tittelen på teaterstykket som teatergruppa Det Dramatiske Selskab fremfører under årets Rønnehuedag 25. mai

Av: Kai-Roger Olsen

I stykket befinner vi oss i en liten bygd sånn rundt 1930. Dette er ikke verdens navle, men for befolkningen i bygden, kunne det godt vært det. Det er her de lever og det er her det skjer det som betyr noe for dem i livet.

Landhandelen, eller ”butikken” er det naturlige senteret i bygda. Det er her folk treffes og det er her de får høre om alt som foregår rundt omkring i deres lille verden.

Og det kan være så mangt.

Vi møter Jensine som er eier av Landhandelen. Riktig nok i sammen med sin mann, men han er alt for snill og forsiktig til å sette seg opp mot sin kone så hun styrer som hun vil.

Hun har et par ”gode kunder” som daglig sitter utenfor butikken og drikker øl.

Dette til ergrelse både for Jensine og andre kjerringer i bygda. Til tross for at dette gir dem noe å sladre om. Og det er viktig for enkelte.

En ung enke skaper lettere panikk i bygda da det ryktes at hun har fått seg en frier. Og at hun også er pen og har en stor gård gjør ikke saken bedre. Usikkerheten om hvem denne frieren kan være gjør at kjerringene begynne å føle seg utrygge. Kan det være så ille at det er en av kara deres som er ute på frierfotter.

Aktørene i ”Det Dramatiske Selskab” som vi skal oppleve på Rønnehue søndag 25.mai 2008: Fra venstre foran: Grete Bergersen, Jan Sundbye Ekeberg, Kai Roger Olsen. 2. rekke: Ingrid Skolleborg Hilsen, Finn Hansen, Jorunn Albjerk, Johan Stråle, Karin Johansen, Gry Strøm Andersen, Mona Jensen. Bak: Svein Sandholdt, Jan Lokshall, Oddbjørn Lervik og Magne Mofossbakke. (Foto: Reidar Halden).

At noen forsvinner og blir borte hele dagen gjør ikke saken bedre. Om en livat sigøyrer eller ei synsk kone kan kaste lys over saken gjenstår å se.

Vi møter også en ”reisende” i klær og undertøy. En riktig ivrig selger som lett lar seg rive med. Presten er selvfølgelig inn-

om. Likeså smeden og postmannen. Alle med sine oppfatninger og syn på livet.

Vi ønsker velkommen til et lystig tilbakeblikk på hvordan livet kunne ha artet seg for bygdefolk i 1930 åra.

Programmet på Vestskogen søndag 25. mai 2008

- Kl. 09.00 Grinda i Andorsrud åpnes
- Kl. 09.30 Turistforeningen starter fottur fra Andorsrudgrinda
- Kl. 12.00 Samling ved Vestskogjernes bauta.
Velkomst ved kaptein Andreas Devlin, HV.
- Kl. 12.10 Dagens hovedtale ved Johan H. Andresen.
- Kl. 12.30 Heimevernet demonstrerer avlyttingsutstyr.
- Kl. 13.45 Rønnehue: Teatergruppa i Skoger og Konnerud

Johan H. Andresen holder dagens tale ved Vestskog-jegernes bauta.
(Foto: Reidar Halden).

Historielag – Det Dramatiske Selskab – oppfører skuespillet ”Handelsmenn, dagdrivere og sladrekjerringer”- av Kai – Roger Olsen

Entre kr. 100.- Barn gratis.

På Rønnehue får du kjøpt kaffe, vafler m.m. Ta med campingstol eller sitteunderlag.

Kl 17.00: Ferdsel på veiene opphører Grinda i Andorsrud stenges.

Historien om Anna fra Skoger

Av: Reidun Myhre

I en notis i Drammens Tidende i 1996, kunne en lese at en dame fra Skoger, bosatt i Amerika fylte 109 år, hennes navn var Anna Guttormsen.

Da dette ble kjent for meg, husket jeg plutselig på en bok jeg hadde fått fra en slektning i California. Tittelen var "Anna, norske røtter i nybrottsjord".

Det var denne damen som fylte 109 år.

I boka som er ført i pennen av Florence Ekstrand, forteller Anna om sin barndoms og ungdomstid i Skoger.

Hun ble født 29.april 1887. Hennes far Ole Guttormsen kom fra Rukkedalen, Nes i Hallingdal. Sønn av Guttorm og Anna Løkken. Som ung kom han til Drammen og ble gift med Joanna Jensen fra Bakken i Skoger. Hennes foreldre var Jens og Marie Jensen, Jens Jensen arbeidet som formann på Glassverket.

Annas mor hadde seks søsken. Tre brødre som emigrerte. En bror Otto og de to søstrene Lina og Martine ble hjemme.

Anna forteller i boken om en lykkelig barndom i Skoger utenfor Drammen, hvor de fra hjemmet hadde utsikt til Drammensfjorden. Et av hennes tidligste minner var hvordan moren og brødrene gikk opp i skogen for å samle opptenningsved til kjøkenovnen.

Denne skogen ble en del av hennes lekeområde. Her bygget brødrene hytte til henne. Her plukket hun blomster og bær, noen ganger kunne moren finne henne sovende under et tre.

Til tross for idyllen, ble hun noen ganger skremt av tordenvær som kom rullende over åsen eller krysset Drammensfjorden.

Barndomshjemmet var en liten plass med en jordlapp hvor de dyrket grønnsaker. De hadde også et par kuer, griser og høner. Moren dyrket blomster ute og inne og av disse laget hun oppsatser som hun solgte.

Faren jobbet som oppsynsmann for arbeiderne på en stor gård i nærheten av hjemmet.

Boligen deres besto av et langt, smalt kjøkken med åpent ildsted i et hjørne. Her ble all maten tilberedt. Etter hvert fikk de en støpejernsovn med fire plater. Foruten kjøkkenet var det et kombinert daglig og soverom, et stort soverom og et par små rom for oppbevaring. Det var barnas jobb å bære inn vann som de fikk fra et oppkomme i nærheten.

Ikke langt fra Annas hjem lå Pettersløkka. Her samlet ungene seg til lek og moro.

En stor opplevelse var å besøke tante Lina og onkel Carl (formann på Drammens jernstøperi) og deres 8 barn som bodde i "Bakken". Barnas navn var Johan, Ragna, Konrad, Lizzie, Mathilda, Sigurd, Martin, Alf og Jenny.

Da Anna var syv, fikk hun være med faren på fami-

liebesøk til Hallingdal. Reisen startet med tog fra Drammen til Krøderen, så med båten "Bøya" over sjøen og deretter med hesteskyss til Nes og Rukkedalen og så tilslutt noen kilometer til fots. Målet var farmor som Anna ikke hadde møtt tidligere.

Den våren hun fylte syv, begynte hun på skolen som holdt til i et hus tet ved Drammens Glassverk. Alle var samlet i et rom og her gikk hun sine tre første år. I fjerde klasse flyttet de over på en annen skole. Hun beskriver skoleveien slik: gjennom en liten skog, så gjennom et bebyggd strøk over en bekk og tilslutt

Anna.

opp en bakke.

Hver søndag gikk barna med moren til Tangen kirke, men da Anna ble 13, startet konfirmasjonsforberedelser som foregikk i Skoger kirke. En gang i uken gikk hun den lange veien dit opp som hun sier og selve konfirmasjonen gikk over tre søndager. Siste dagen var jentene kledd i sort lang kjole som var vanlig på den tiden. Nå var hun blitt voksen.

Det kom en tid med mange forandringer. Faren fikk jobb på Jernstøperiet så familien leide et hus i byen og flyttet dit.

Broren John reiste til Amerika og slo seg ned der som så mange andre på den tiden. Broren Georg reiste 5 år senere og slo seg ned på samme sted.

Som femtenåring fikk Anna jobb som barnepike hos Engen i Skoger. Her hadde faren jobbet tidligere. Anna passet Christian og hans søster Margrethe, og de ble gode venninner.

Da Anna ble 19 år ville bror John at hun skulle komme over til han i Wisconsin. Hun reiste, men måtte love foreldrene at hun skulle komme hjem etter 5 år. 20 september 1907 var Anna på vei til sine brødre i Amerika. Hun fikk jobb som hushjelp. Først et sted hvor hun ikke trivdes, og så hos en annen familie hvor hun var til hun skulle hjem igjen som hun hadde lovet. Vel hjemme skaffet hun seg jobb i Oslo i Grensen Skotøy Magasin. Alle der var ivrige etter å lære en-

gelsk så Anna underviste dem på fritiden mot litt betaling. Hun trivdes i Oslo, men etter noen få år kom det et nytt brev fra John. Nå hadde han skaffet seg "land" i Montana og nå ville han at Anna skulle komme og slå seg ned på naboeiendommen som var ledig. Slik kunne de hjelpe hverandre og drive sammen. Hun lot seg overtale og i september 1916 ankom hun Montana. Hennes hjem ble en enkel bordhytte som allerede sto på eiendommen og her startet hun som enslig kvinne, sitt nye liv som farmer.

Det ble et hardt liv med masse tungt arbeid, men hun hadde bestemt seg for å greie det og venne seg til livet på prærien. Langsomt bygget hun opp gården og gjorde forbedringer i huset. Hennes motto var "to make things nice". Tre måneder på vinteren flyttet settleme inn til Great Falls og tok seg arbeid der.

Her traff Anna sin tilkommende ektemann Ed Hought, de giftet seg 20. februar 1920. De fikk datteren Nora i november 1920 og på julaften to år senere en datter til, men hun ble bare noen måneder gammel.

Anna og hennes lille familie hadde noen harde år der ute på prærien, med tørke og vind og elendig avling. Under depresjonen i 30 årene ble det så vanskelig at de måtte gi opp. De solgte sin eiendom til Annas bror og kjøpte en farm i Minnesota. Med hardt arbeid bygget de denne opp til å bli en vel-drevet gård. Ed's helse sviktet etter hvert og de lot datteren overta og flyttet selv til en liten by, Nelson. I 1954 døde Ed.

Anna var aktiv langt opp i sine 90 år. Hun underviste i Hardangersøm flere steder og reiste rundt og demonstrerte kunsten. Blå i The University of Washington. To ganger var hun hjemme i Norge.

Sine siste år tilbrakte Anna i Seattle, først i eget hjem, men senere bodde hun hos et barnebarn.

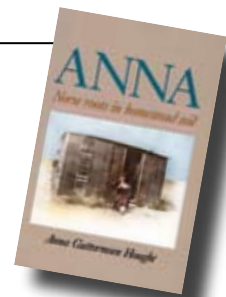
Boka ble skrevet i 1986. Anna fylte 109 år, men eksakt når hun døde, vites ikke.

Boka avslutter med at Anna fortsatt kunne huske gleden, spenningen og de gode vennene og naboene som pionerlivet brakte henne.

Boka er en inspirerende historie om en pionerkvinnens tapperhet og livsappetitt. Den er også en bemerkelsesverdig beretning om en kort, men dramatisk periode av "Western" historie.

Det har ikke lyktes å finne ut nøyaktig hvor Annas barndomshjem lå, men gården faren jobbet på og hvor Anna senere ble ansatt som barnepike, må etter hva en kan finne ut av Skogerboka, være Nordby gård.

Dersom noen kjenner til Anna eller hennes familie og er interessert i å låne boka, kan de henvende seg til Reidun Myhre tlf. 32880287

Kanøkje kommer toget hjem

Når barnefamiliene på Konnerud i år nok en gang tar på seg finstasen for å feire 17. mai i Drammen sentrum, kan det være siste gang. For på Konnerud bor det to grepa kvinnfolk som har tatt mål av seg til å flytte folkefesten hjem igjen. Går det som Monica Lindberg Wang og Tove Beate Ellingsen vil, skal barn og voksne neste år få feire nasjonaldagen hjemme. Det skal bli hornmusikk, flagg, faner og hurrarop på Konnerud igjen, slik det var da Monica og Tove Beate var små.

Av: Ingvild-Anita Velde Kösling

For fem år siden ble feiringen flyttet til byen, etter at et flertall av foreldrene til barna som gikk på barne- og ungdomsskolene på Konnerud hadde stemt for å flytte toget.

Allerede den gangen var Monica Lindberg Wang opprørt over det som skjedde. Hun hadde barn i barnehagen, og fikk ikke lov til å være med og si sin mening om flyttingen av 17. mai-feiringen.

Da det ble besluttet at skolebarna på Konnerud skulle gå i byen istedet for hjemme på Konnerud, slik det hadde vært i alle år før, ble det bestemt at ordningen skulle evalueres etter fem år.

Underskriftsaksjon og meningsmåling

Men politikerne som bestemte at denne evalueringen skulle skje, sitter ikke i bydelsutvalget lenger, og evalueringen har latt vente på seg. Dermed tok Monica Lindberg Wang og Tove Beate Ellingsen grep. De har samlet inn underskrifter for å få toget hjem igjen, og de har fått Foreldrenes Arbeidsutvalg (FAU) på sin side.

- Nå jobber vi med å få gjennomført en meningsmåling med et representantivt utvalg av befolkningen på Konnerud. Vi vil at alle skal få være med og si sin mening om dette, ikke bare de som har barn i skolen, sier Monica.

Selv har hun veldig mange gode minner om en trygg og glad fering i hjemlige omgivelser, og håper det igjen skal bli barnelatter, hornmusikk og hurrarop i hjemlige omgivelser.

- Jeg vet om barn som heller vil dra andre steder 17. mai enn å være med på feiringen nede i byen. Slik bør det ikke være, slår hun fast.

Lang og stolt historie

Og hun har nok mange med seg. For 17. mai-feiringen på Konnerud har en lang og stolt historie. Et år var feiringen helt spesiell. De som var med den gangen, og som ennå lever, savner trolig mylderet av flagg og fint pyntede unger mer enn mange andre.

Året vi tenker på er selvfølgelig 1945. Den etterlengtede freden var ikke mange dagene gammel da 17.mai-komiteen på Konnerud trådte til og trommet sammen til fest.

Den 16. mai sto annonsen med programmet for 17. mai på Konnerud i Drammens Tidende. Klokka 08.00 var det flaggparade på skolen, med Speiderguttene og Sa-

Slik svært mange ønsker å se det – hele Konnerud samlet til feststas på 17. mai. Bildet er fra Kirkelunden – og tatt i 1989 av Tone Sverreson Ørmen.

17.mai i 1977 og samling ved Konnerud skole. I midten Tove Beate Ellingsen som er en av ildsjelene for at toget skal tilbake til Konnerud. For øvrig på bildet: til venstre Ann Kristin Blomholt - og til høyre Marit Ellingsen med Lene Merethe på fanget. Stående bak avdøde Oskar Mortensen - mangeårig formann og æresmedlem i Konnerud Idrettslag. (foto privat).

nitetspikene. Klokka 09.00 samlet barna seg i skolegården for å gå til kirken. Klokka 10.00 startet barnegudstjenesten med pastor Birkeland, og klokka 11.00 samlet barna seg på skolen for å gå i tog.

Leik og 17. mai-moro på 30-tallet

På programmet sto også tale ved lærer Olaf Haveråen, lek og servering av kaffe og brus. Mat og kopp måtte folk ta med selv.

For litt over ti år siden skrev Gunnar Prøis en artikkel i Historielagsnytt om sine minner fra 17. mai på Konnerud så langt tilbake som begynnelsen av 1930-åra: "De første minner er fra Lønnerudsletta hvor barn og voksne samlet seg og hadde det moro. Det fantes ei peisestue på Lønnerud, og jeg kan tenke meg at det var en kopp kaffe og en kakebit å få her. Den neste episoden jeg husker, var at vi gikk til Gråbeinsletta og lekte der. Dette måtte vært i begynnelsen av 30-årne.

Med det samme jeg er inne på dette med 17. mai-leker, så forteller Elna Stubberud, f. Gomperud, som er noen år eldre enn meg, at hun også var med på 17.-mai-leker på en plass i nærheten av Gomperud som kalles Engaløkka. Her husker hun blant annet at det var både sekkeløp og eggeløp. Løkka var imidlertid svært ujevn og kulete, slik at det ofte ble knall og fall. Hun forteller videre at hun hadde med smørbrødpakke hjemmefra, og at maten i anledning dagen skulle være ekstra god. Prøis minnes også at det i nærheten av lekeplassen på Gråbeinsletta bodde en kar som var lam i begge beina. Han ble kalt "Krabbe-Johan".

Dette navnet, skriver Prøis, ble ikke brukt i nedverdiggende betydning. Barna avbrøt leken og dro opp til Johan for å synge for ham, mens han sto på den andre siden av et gjerde og lo og koste seg.

Tromme, appelsiner, brus og kaker

På denne tiden arbeidet tre lærere ved Konnerud skole, og det var de som organiserte feiringen av 17. mai.

Elevene samlet seg på skolen for å gå i tog. Det eneste musikalske innslaget sto Jørgen Gomperud for. Han slo på ei tromme som var innkjøpt av skolen til formålet. Det fortelles at Oskar Frøiland tidligere hadde jobben med å slå på denne tromma.

Ruta til barnetoget gikk fra skolen opp til Konnerudkollen Turisthotell. Da toget passerte Skalstad Landhandleri, ble det møtt av Bjørn Skalstad, som sto og delte ut appelsiner til alle i toget. Litt senere smalt salutten, besørget av August Gundersen.

Den største opplevelsen, ifølge Gunnar Prøis, var nok innkomsten til hotellet. Der sto den danskfødte hotellverten Sofus Jensen og tok imot. Han hadde stor sans for nordmenns feiring av nasjonaldagen, og bød alle inn i en romslig resepsjon, der et bord sto dekket med brus og kaker.

Konnerud Musikkorps Damegruppe representert ved Randi Karlsen og Ester Ruud overrekker ny fane til formannen Odd Karlsen. Korpset ble startet i 1951 – og var en fast aktør under 17. maifeiringen og i toget på Konnerud.

Den andre av entusiastene som har gått i bresjen for å få toget tilbake til Konnerud er Monica L. Wang – avbildet i toget ved Gramsborg en av de to første årene på 1980-tallet. (Foto: privat).

Fylte kirken

Fra hotellet gikk toget tilbake og over Hauanveien, om Bekkedalen og til kirken. Den gangen var det ikke flere med i barnetoget enn at alle fikk plass inne i kirken. Det ble imidlertid både trangt og varmt der inne etter hvert, husker Prøis.

Fra kirken gikk toget til skolen. Her var det rigget til med bord og stoler, og en liten kafeteria. De voksne hygget seg og slo av en prat med gamle kjente. Folk en sjelden så ellers, møtte opp her. 17. mai var den store dagen på Konnerud.

Første feiring i 1913

Det første 17. mai-toget på Konnerud gikk i 1913. Det forteller Klara Wisting om i et intervju Normann Solberg gjorde med henne i 2000.

Knappt 100 skoleelever deltok i dette første toget, som gikk fra Konnerud skole, opp Askelunden gjennom Grubegata til Zakkerhuset under Konnerudkollen, for så å gå ned igjen til skolen.

Foran i toget gikk en kar som gikk under navnet Feleberjen – spillende på sin fiolin. Fiolinmusikken ble senere erstattet av tromma Gunnar Prøis fortalte om.

Først i 1950-åra fikk Konnerud sitt eget musikkorps, og få år deretter også skolekorps.

Neste år vender kanskje toget og korpset hjem igjen til Konnerud - hvis ildsjelene Monica Lindberg Wang og Tove Beate Ellingsen når målet sitt. Det er mange på Konnerud som håper at de får det til.

En vandring langs gamle gårder

Historielaget har lagt opp til en vandring langs gamle gårder på Konnerud den 10. juni. I denne artikkelen har vi omtalt i kortversjon de steder vi skal besøke. Detaljene i vandringen finner du i annonse i dette nummeret.

Av: Per Runar Thoresen

Skoger og Konnerud har mange bevaringsverdige bygninger/miljøer og vi har ved en rekke anledninger tatt opp med Drammen Kommune at vi må starte registreringen av det som er verd å ta vare på før det er for sent. Med et nødskrik fikk vi i budsjettbehandlingen i fjor avsatt beskjedne 50 000 kr til registrering av verneverdige bygg/miljøer i bydelene som det het. Initiativet kom fra Skoger og Konnerud Historielag og vi vil kjempe hardt for at midlene ikke forsvinner i andre bydeler, men brukes lokalt hos oss.

Kristinelund.(Skalstad Landhandleri)

Den gamle gården i Skalstad-krysset har en mangfoldig historie. Landhandleriet ble grunnlagt i 1868 av gullsmed H.G.Wisting som den første

Gamle Skalstad Landhandleri eies nå av Stiftelsen Konnerudverket.

landhandel og melkeutsalg på Konnerud. Landhandleriet ble etablert på gården Kristinelund utskilt av Fosserud og Eskerud. Bygningen hadde stått på Brekke og ble solgt til Wisting til bortflytting. Myndighetene åpnet på dette tidspunkt bestemmelser som gjorde det tillatt å drive egen forretning. Varene måtte hentes i byen med hest. Etter

Wistings død ble butikken overtatt av hans datter Karoline Skalstad (1856-1931) og svigersønn Anders J. Skalstad. Skalstad satte inn to dører i butikken slik at Sanatoriets gjester (Konnerudkollen turisthotell) kunne gå inn og handle uten å ta av seg skiene før de gikk ut igjen. Sønnen Bjørn Skalstad overtok i 1931 og drev butikken ved siden av gårdsdriften frem til 1956. Landhandleriet så ut slik de gjorde den gang med alt fra rivetenner til sildedunker og parafin-tapperi. Rabarbraen var på rot ute i hagen.

I 1956 ble forretningen overtatt av kjøpmann Thorbjørn Berg fra Sagbakken i Skoger som etablerte forretning i hjørnegården "Grotten" på andre siden av veien. I dag eies gården av Stiftelsen Konnerudverket. Bjørn Skalstad døde 95 år gammel i 1984.

Nord for bygningene står en kjempestor Eik som ble fredet i 1967.

"Bygningen" (Sprengsrud)

I Grubegt. på sletta nedenfor Konnerudkollen ligger antagelig Konnerud's eldste bygning.

Den hadde en sentral plass under gruve-driften og hadde to etasjer. Den øvre etasjen ble fjernet da det ble stillstand i gruve-driften.

Eiendommen var i sin tid en del av Konnerud Gård (den gang det var kun fem gårder på Konnerud) Huset kan tidfestes

"Bygningen".

Asken.

tilbake til midt på 1600-tallet kanskje eldre. Under gruvedriften ble huset blant annet brukt som lønningskontor, så det er vel å anta at dette til sine tider var en populær bygning. Vi kan tidfeste eiere helt tilbake til begynnelsen av 1800-tallet hvor Rasmus Mikkelsen (sønn av Ole Rasmusen på Fosserud) eide stedet. På begynnelsen av 1900-tallet var stedet eid av Ole Kr. Løvaas. Det bor fortsatt mange etterkommere i Løvaaslekten på Konnerud. En annen eier var Hans Aronsen som var bestefar til Arne Achenhausen som nå bor i Gomperudgt. I nyere tid, før og etter krigen var stedet bebodd av familien Johansen og deretter deres datter Marie Stockholm med familie. Idag disponeres stedet av Stiftelsen Konnerudverket og en kan ved selvsyn se at bygningene trenger en oppgradering.

Asken (Sjursvollen)

Asken er den gule boligen i dumpa i Stubbeudveien før du begynner stigningen opp til Grinderudtoppen. Huset ligger tett inntil veien og store lastebiler har tidvis skrellet hjørnet nederst på gavlveggen. Eiendommen er utskilt fra Eskerud og ble ved auksjonen i 1777 solgt til Syver (Sjur) Ludvigsen. Navnet Asken fikk bruket trolig etter en senere eier Peder Amundsen Asch som kjøpte gården i 1803. Den eldste delen av bygningen var omtrent halvparten så stor som i dag og ble senere påbygd. Gården har hatt flere eiere opp gjennom årene. Blant annet Even Larsen

meieribestyrer O. Balstad som hadde tre døtre- "Balstadkjerringene" som vi yngre kalte dem. Kallenavnet var ufortjent for det var egentlig ganske finslige damer hvorav den ene dro til Amerika. Den ene søsteren Sigrid overtok etter hvert stedet. I vår barndom lå det et kjempestort vanningstrau like ved huset som ble brukt til hestevanning.

For et par år siden ble eiendommen lagt ut for salg og solgt med 11 mål tomt.

Fosserud

Fosserud ligger litt utenfor "allfarvei" i nordenden av Stordammen og det er vel de færreste av dagens Konnerud-befolkning som har vært der. Kommer du til en gård med 10-15 katter er du på rett plass. Vi vet ikke eksakt hvor gammel gården er men Fosserud er utvilsomt en av de aller eldste bygninger på Konnerud. Fosserud var en sentral del av bergverksdriften på Konnerud-kollen og var antagelig en såkalt bergmannsplass og en av de større boligene med flere familier. Det var to etasjer med lav takhøyde. Fosserud var en del av gården Eskerud som var en av de 5 eldste gårdene på Konnerud. Fosserud innbefattet i sin tid både Kristinelund (tidligere Skalstad Landhandleri) og Fredli. (Stordammen pensjonat).

Det foreligger skriftlige originaldokumenter på at gården ble solgt på den store auksjonen som Grev Wedel Jarlsberg holdt i 1777. Gården eies i dag av Knut Lyche som overtok den av sine foreldre.

Fosserud.

I perioden 1946 til 1963 kjempet skolene i Skoger kommune blant annet om vandreskjold i hopp og slalåm. I denne perioden vant Konnerud skole flest ganger - og skjoldene ble hengende på vår skole etter sammenslutningen med Drammen i 1964. Som forfatteren av artikkelen forteller ble konkurransene som gikk på rundgang blant Skogerskolene, avviklet i Lille Damåsbakken og på Løvåsjordet når det var Konneruds tur. Skjoldene er midlertid tatt ned i forbindelse med oppussing på skolen, og presenteres av Lillian Næss i administrasjonen ved Konnerud skole. (Foto: Ole Kr Mortensen).

Alle har vi en historie å fortelle

Alle har vi vår historie og fortelle, noe vi vil vise fram og noe vi helst aldri vil skal bli kjent. Poenget er at med vår historiefortelling kan vi formidle noe som er viktig for oss og som kan gi inspirasjon eller ettertanke eller dannelses hos et menneske en møter eller hos oss selv.

Av: Erik Grindrud

Noen ganger må en ta seg tid til å tenke over livet sitt. Vi er ikke gode på det tror jeg.

Dagene for de fleste er hektiske og helst vil vi fremstå som effektive og målrettede som det heter. Vi vil helst måle alt vi gjør i penger i vår tid. Men som sagt, stunder til refleksjon skulle vi kunne ha. Det er mulig vi ser det tydeligere når livets dramatik omgir oss på en eller annen måte, noe som

danner oss og beveger oss mer enn vanlig.

Fire gamle klassekamerater

kom forleden sammen og da var det grunnlag for mimring.

Klasserommet var på Konnerud skole der vi begynte i 1948. Jeg ser ennå for meg den store trebygningen slik den fremsto for en førsteklassing. I dag er skolen blitt påbygd tre ganger til. De fleste skoleklasser har gjerne hatt en eller flere klassefester et-

ter at de gikk fra hverandre. Vår klasse har hatt flere klassefester enn vanlig. Det blir jo mange klassebilder av slike sammenkomster. Da har en noe å mimre om i ledige stunder.

Skolebilder som blir tatt med mange års mellomrom gir jo grunnlag for mange morsomme bemerkninger når en ser hvordan den enkelte har utviklet seg opp gjennom årene.

Konnerud skole

var en bra skole og gå på den gang i 1948. De fleste hadde lang vei til skolen men det var jo liten biltrafikk, ja nesten bare bussen. "Pass deg for bussen" var det jeg hørte annenhver dag fra min mor som stod i døra. Jeg vet ikke hvor mye det festet seg

den gang men det sitter godt lagret i minnet i dag i hvert fall.

Når det gjelder bussen hadde vi våre favoritter blant sjåførene. Skallstad var stoppestedet og var det den rette sjåføren fikk vi sitte på gratis til hjemstedet.

Stubberudveien som vi kjenner i dag hadde ikke fått navn den gang og forbi Fredli kan vi fortsatt se deler av den gamle traseen. Her på Fredlisletta hadde vi vårt populære drikkested.

Det var en vannåre/olle som alltid gav klart kaldt og nydelig vann. Denne vannåren forsvant da veien ble lagt om til oversiden av olla. På syv år var det nok ikke få timer vi tilbrakte ved denne olla. Det var herlig vann for tørste skoleelever. Brus fikk vi bare ved store anledninger, bursdager og lignende. Vannstoppen førte nok til at vi jevnlig kom forsinket hjem og da ble det gjerne litt skjenn, men det tålte vi tydeligvis for det var like gæli neste gang.

Vi gikk jo på skolen bare annenhver dag og vi hadde god anledning til å boltre oss i Konnerud - naturen og slikt ble det god helse av.

17. mai var

en stor dag for oss unge. Vi gikk den gang i tog fra Konnerud skole til kirken hvor det var gudstjeneste og bekransning av bautaen over krigens falne. Deretter marsjerte vi landeveien forbi Gramsborg, Bernås, Bekkedalen, opp Hauanveien og frem til Skallstad og ned til skolen igjen. En eller to ganger la vi turen oppom Konnerudkollen Sanatorium (turisthotellet) for å vise oss frem for de sjekkiske flyktningene på den tiden.

Det ble en lang tur for oss små krabater, men hva gjorde det når brus og boller ventet på skolen. På skolen var det forskjellige aktiviteter og konkurranser og premiering etter innsats.

Senere på dagen var det gratis film på Folkets Hus og det var et høydepunkt og en stor opplevelse i et stappfullt hus. Da dagen omsider tok slutt var vi ganske slitne.

En spennende sak

fra skoletiden var de vandreskjoldene som hang i korridorene og som gjennom flere år var vunnet til odel og eie. Det var stor prestisje i dette blant deltakende skoler. Det var Rødskog, Danvik, Vestbygda, Skoger og Konnerud som kjempet om de lengste hoppene i Damåsbakken eller den raskeste tiden i slalåm på Løvåsjordet. De fleste gutta stilte i Damåsbakken mens det var flest jenter på Løvåsjordet.

Vi på Konnerud hadde jo en fordel av å kunne tjuvtrene litt og med en velvillig lærer Olaf Haveraaen ble det mange "tjuvhopp" før selve renndagen. Jeg glemmer aldri selve renndagen. Da var det stor festivitas med mange tilskuere og vi var kampklare. Jeg var vel ingen "verdensmester" i hopp men jeg husker fortsatt godt hopplengden min på 19,5 meter. Ivar Torgersen var dommer og det holdt til førsteplass i Damåsbakken og jeg var i syvende himmel. Dagen etter var det skoledag igjen og vi kunne registrere at vandreskjoldet fortsatt hang i korridoren. En slik førstepremie gjorde et stort inntrykk på en skolegutt den gangen.

En annen aktivitet som vi var med på om vinteren var treplogen som stod parkert på Stubberud om sommeren. Når denne skulle brukes til å brøyte veien måtte alle oppsitterne med hest møte opp. Jeg kan ennå huske hvordan det knaket i plogen når alle hestene la seg i draget men utover til Konnerud bar det. Vei ble det, men med en stor såle som vi måtte slite med på vårparten.

Friidrett var

det også årlig med konkurranse på 60 m, høyde og ballkasting. Merler i gull, sølv og bronse skulle erobres. Jeg husker vi noen ganger gikk helt ned til Rødskog skole og hjem igjen etter konkurransen. Det gikk en sti opp langs Rødskogs steinbrudd og opp til Hallermoen. Bratt var det men vi skoleunger gjorde ikke noe av dette bare vi kom oss ut av klasserommet

Det var ikke snakk om å ta bussen. Moro hadde vi det både ned og opp.

Så var det

poteferien på høsten da alle fikk fri – som regel en uke - for å delta i potetopptaking.

Flittige og jordbesatte hender plukket hele dagen, mens potetopptager med levende hestekrefter sveivet potetene opp i luften før de landet ned i ranker. Mat var inkludert og jeg husker det ble servert kirsebær-suppe med steiner i som ettermat. Her ble det også konkurranse

Det var om å gjøre å få flest steiner ut av suppa. Vinneren fikk som regel en ekstra gave og det var jubel og moro rundt bordet. Potetkrig var dagens siste øvelse og det ble satt sammen grupper som kriget mot hverandre. Ei potet i skallen var jo ingen spøk, men det var bare lov å bruke småpoteter så det gikk som regel bra. Krigen stilnet av etter hvert og alle var fornøyd med dagen og oppgjøret. Alt var bedre enn å sitte på skolen. Vi så frem til dette avbrekket hvert år.

Jeg må si

at det ble folk av oss også, slik vi ser våre klassekamerater i dag. Alle har gjort sin samfunnsmessige innsats på forskjellig vis her i livet og nå venter tilværelsen som folkepensjonist på godt og ondt. Dette var noen betraktninger fra oss skoleelever og våre opplevelser i denne tiden på Konnerud. Til høsten samles kanskje klassen på nytt...

Potet-opptaking var en klassiker på høsten. Dette illustrasjonsfoto er tatt på indre Konnerud, og forteller om kreativitet og aktivitet på potetåkeren.

Hva med bygdesamlingene på Borge?

I år er det 30 år siden bygdebladet Skauger hadde en reportasje fra åpningen av Skoger Bygdemuseum på Borge, et bygdemuseum av stor historisk verdi. Reidar Haldens bilder i Skauger viste tydelig at oppslutningen om åpningsarrangementet var stor. Den 17. juni 1978 strømmet det folk til Mellom-Borge. Entusiastiske medlemmer av historielaget hadde gjort et kjempeløft for å sette i stand deler av uthuset, slik at det ble velegnet for historiske samlinger. Det var vasket, snekret, murt og malt, til og med rose malt og gjort så trivelig at det var en fryd for øyet og til stor nytte for de mange gamle gjenstandene. På den måten ble de fremhevet på en fin måte. Skoger Sangforening var med på å skape en hyggelig stemning og alle var imponerte over den nye attraksjonen i bygda.

Jørgen Borge var fast omviser og "alt-mulig-mann" i flere år og samarbeidet med utleierne, Trine og Oddvar Borge Johansen, var utmerket.

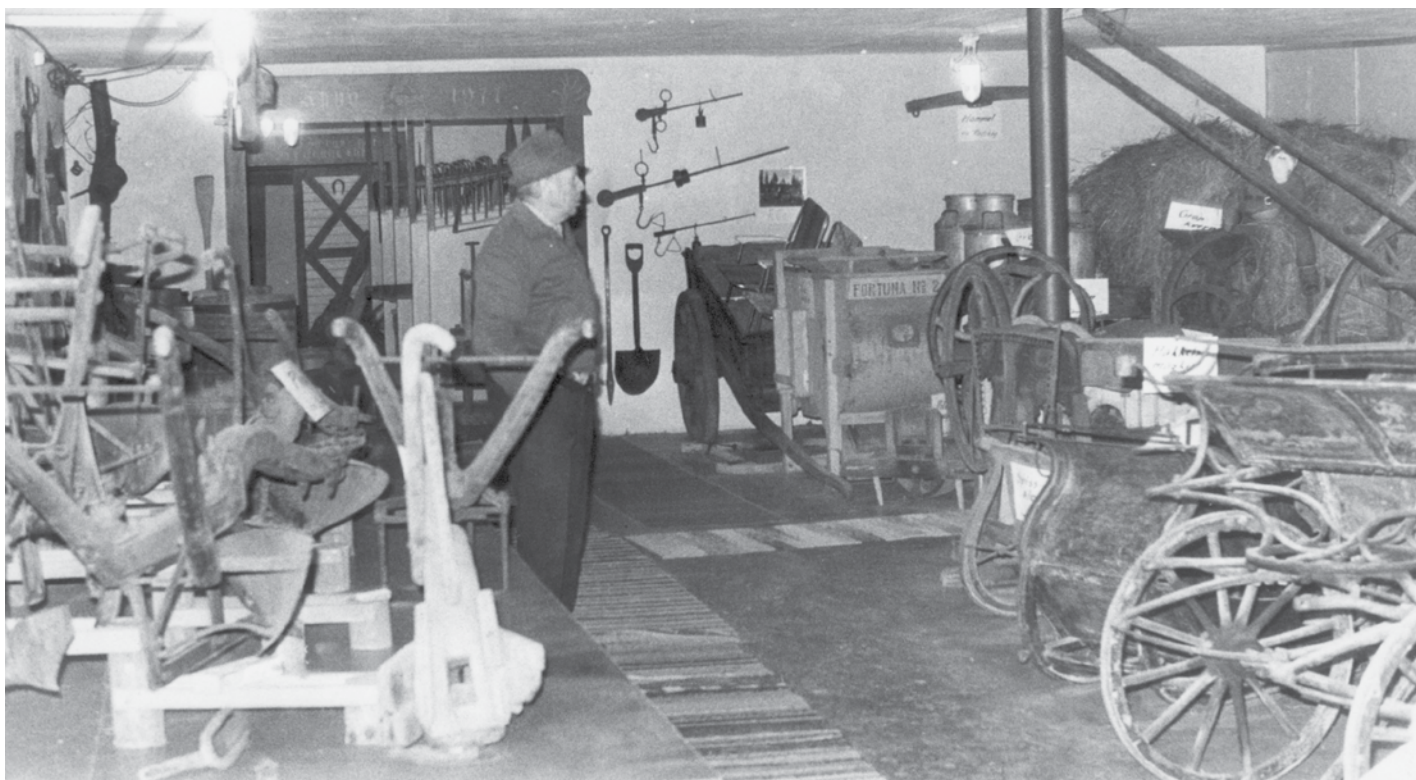
Tekst: Inger Hyllseth

Så kan man spørre seg: Hvorfor er stedet etter hvert blitt så lite besøkt?

Skoger var egen kommune frem til 1964. Da ble den en del av Drammen by. Alle som bor eller bodde innenfor Skoger kommunes grenser burde ha en særlig inter-

esse av å se hvordan man levde i Skoger kommune fra ca. år 1900 og fremover. Noen gjenstander er enda eldre, og samlingene burde fenge folk i alle aldre. Noen får kanskje et rørende gjensyn med ting de selv brukte for mange år siden, andre vil synes det er utrolig at slike redskaper

Faksimile av åpningsomtalen i bladet "Skauger".

Gammel redskap fra landbruket var blant det veteranene fikk til samlingen på Borge. På bildet ser vi Markus Johnsrud som var historielagets første formann.

Borgekommiteen og guider samlet på Bygdesamlingen. Fra venstre: Oddvar Borge Johansen, Bjørg G Halden, Gudbrand Hagen, Ellen Engen og Willi Johansen. Foran fra v.: Turid Nilsen, Inger Hyllseth og Ingerd Ramsle. Foto Reidar Halden.

kunne brukes. Her finnes både kjøkken og skolestue fra 1930-årene, med den tidens husgeråd, som vaskebrett av tre, pynte-håndkle, hjørneskap, kjøkkenvekt, kaffe-kvern og selvsagt – en god, gammel øse. I skolestua finner man bl.a. skolepult, skoleransel av kalveskinn og skolebøker. Man kan ellers finne fullt skomakerutstyr (fra Vestbygda skole), damesadel, gamle ski, dombjellekrans, stabbursklokke, diverse melkespann, gammel trillebår, bredslende, sluffe, stas-seletøy, salmaker-utstyr og mye annet. Av jordbruksred-kaper er det en mengde, bl.a. hestevand-ring, som ble brukt til tresking av korn og lignende, tri-ør, som renset kornet ved hjelp av tyngdekraften, såmaskin, så-laup, slådd, sleperive, geitedoning, komplett m/geit og bukk til tømmerkjøring. Utrolig mange interessante redskaper som det er viktig å ta vare på.

Det er også viktig at de blir sett og informert om, slik at fremtidige generasjoner vet å ta vare på samlingene.

Både Skoger og Vestbygda har flere ganger tatt med elever til museet for omvisning. Trine Borge Johansen tok en gang initiativ til en stor mønstring av elever og lærere fra Skoger skole. Jeg ble innkalt som guide, og var imponert over elevenes levende interesse og gode oppførsel. Det

var tydelig at et møte med gamle dager interesserte og fascinerte! Videoen som filmskaperen Erling Pedersen har laget vakte stor begeistring. Der kan man bl.a. se både manuell potetsetting og annet våronnarbeide med gamle redskaper, slåttonn med sleperive og hesjing på gammelmåten.

Vi har mistet så mye i Skoger. Butikkene, jernbanestasjonen og postkontoret er borte, til og med postadressen Skoger. Det er viktig at vi tar vare på det som pionérene i Skoger og Konnerud Historielag la ned av arbeid og omtanke for ettertiden.

Jeg oppfordrer med dette historielaget til å skaffe en PR-komité, eventuelt en kontaktperson innen skoleverket til å spre informasjon om bygdesamlingene på Borge, slik at alle drammensskolene får anledning til å bruke en skoledag til et besøk på bygdemuseet. Det burde ellers være av interesse for flere foreninger å avlegge bygdesamlingene et besøk.

Det er nedsatt en komité på seks personer som skal ta seg av rengjøring og ajourføring av listen over gjenstandene på museet. Leder for denne komiteen er Bjørg Halden.

Listen over gjenstandene ble påbegynt og nøyte ajourført av organist Henry Mathisen.

Senere overtok Jørgen Borge ajourføringen.

Guider på museet er: Oddvar Borge Johansen, Ingerd Ramsle og Inger Hyllseth.

Fakta om bygdesamlingen

I år er det 30 år siden Historielaget åpnet en unik Bygdesamling på Mellom-Borge med sang av Skoger mannskor og diktlesning av Inger Hyllseth.

Ved starten hadde man ca 250 gjenstander og nå 30 år senere er antallet fordoblet til ca 500 – alle gitt som gave til bygdesamlingen

En dobbeltrive fra ca. 1850 ble ved åpningen kåret til den mest spennende gjenstand. Samlingen rommer mange nye spennende gjenstander. Hovedvekten ligger innenfor jord og skogbruk, men det er også gjenstander fra skole – og hverdagslivet.

Leieavtalen med Oddvar Borge Johansen er nettopp fornyet.

”Borgekomiteen” har i den senere tid pustet liv i museet ved en friskere takt i mye ugjort arbeid og håper på en revitalisering av besøk og interesse nå i jubileumsåret.

Asbjørn Bjørnsen

- en Bygdas personlighet

Av: Bjørg G. Halden

Jeg stod ved kjøkkenvinduet og så ut. Det var en ettermiddag like før jul for mange år siden. Det hadde begynt å skumre, og juletreet var tent i Svingen. Da fikk jeg plutselig se et velvoksent juletre komme vandrende midt i veien fra Andorsrud. Treet svingte til venstre og begynte bakkene oppover mot Konnerud. Jeg så snart at det var bygdas kramkar Asbjørn Bjørnsen som hadde fått bestilling på juletre og var på vei for å levere varen.

Asbjørn brukte ikke penger unødig. Han gikk bestandig, og varene sine bar han som regel i en pappeske. Aldri så vi ham med verken sykkel, spark, kjelke eller med trillebår som jo kunne vært praktisk når varen var et juletre som skulle helt til Konnerud.

Asbjørn Bjørnsen var født på Vestre Aaserud i Andorsrud i 1908. Foreldrene, Anfinn og Olaug, kom fra Gol i Hallingdal og kjøpte Vestre Aaserud i 1902, men solgte det i 1910 og flyttet til Våle i Vestfold. I 1912 kom de tilbake og bosatte seg på Nedre Furuvold, et småbruk som var eid av A/S Selvik Bruk. Der bodde de til de døde. Anfinn arbeidet i skogen til "Bruket" ved siden av gården som hadde litt jord, noen kuer og en hest. De fikk fem barn: Guri, Kristi, Olga, Anna og Asbjørn. Etter foreldrene ble Asbjørn boende alene på Nedre Furuvold til han døde. Der ble ikke noe forandret, alt skulle være som før og husene forfalt.

Som ung arbeidet han i skogen sammen med faren, men var nok ikke spesielt glad i det. Det er blitt meg fortalt at han ikke likte å arbeide om vinteren, da lå han for det meste inne. Men når våren kom og saga i Andorsrud kom i gang, var han med og bar plank. Opp gjennom årene hogg han mye ved som han solgte, men sparte på vedkubene til seg selv. En kald vinterdag møtte vi ham i Andorsrud.

- Du har vel ved å fyre med nå det er så kaldt spurte vi.

Ja, men han likte best å fyre om høsten, for da gikk det ikke så mye ved, var svaret. Du betaler vel moms av all ved'n du selger, ble han engang spurt. Nei, han derre momsen hadde han gjerdet inn langt inne på Kathusmyra og var inne og slengte til ham en loff en gang i blant! Bjørnsen hadde svar på det meste.

I klesveien var han også sparsom. Han gikk i det samme sommer som vinter. Hadde vel ei ulltrøye under jakka på det kaldeste på vinteren, men jammen så han frysen ut mang en gang. Men bruke penger på klær synes han ikke var nødvendig, da tok han heller det han fant på en skrothaug. En nabo av ham sa en gang at kastet han et par utslitte gummistøvler på søplehaugen, så han dem igjen på Bjørnsen dagen etter.

Bjørnsen solgte det meste. På en gård i Skoger hadde de pusset opp kjøkkenet, og kona var på jakt etter en gammel slagbenk. Hun spurte Asbjørn, som rett som det var var innom, om han kunne skaffe en slik. Det kunne han, hun kunne få kjøpe den som stod hjemme hos ham, hun kunne bare komme å hente den. Nå skal jeg endelig få se hvordan han Asbjørn har det hjemme hos seg tenkte hun og dro av sted. Men slagbenken stod klar ute på tunet, for noe besøk inne hos seg ville Asbjørn ikke ha.

Jeg hadde en gang besøk av ham, da skulle han selge meg eua de cologne - på litersflasker! Jeg må få prøvelukte forsøkte jeg. Men nei, det gikk ikke, ville jeg ha, måtte jeg ta flasken som den var. Det fikk heller være. En utslitt liten barnesykkel dro han med seg, den mente han å kunne selge til noen andre.

Asbjørn holdt seg mye for seg selv, men hadde sine faste han besøkte. Blant dem var Bjørg og Andreas Aaserud. Der hadde han feiret både juleaften og nyttårsaften, og Bjørg bakte bløtkake til ham når han hadde fødselsdag. Da pyntet han seg og var veldig fornøyd. Bjørg kan fortelle at han likte å

Asbjørn Bjørnsen

stoppe klærne sine. Han kom til henne og spurte etter stoppegarn, og var nøye med å finne den fargen som passet best. Han var et fint menneske sier Bjørg. Hun kan ikke huske at han noen gang sa et vondt ord om noen.

Asbjørn hadde også en lyrisk åre, han likte å skrive dikt, og da helst om naturen. Våren 1998 fylte han 90 år. Bjørg og Andreas var på vei til ham med bløtkake, men den rakk han ikke få. For Asbjørn Bjørnsen døde stille og rolig hjemme hos seg selv. Med ham var en av bygdas personligheter borte. Bjørg har funnet fram et dikt hun fikk av ham som jeg gjengir her:

*Syng i dine ungdomsår
for du dem ikke tilbake får.
Syng om naturens makt
som er i naturen lagt.
Syng som liten, og syng som stor
Syng om far og syng om mor
Enten du er liten eller stor
Syng om sol og sommer
og naturens makt
som står i sin fineste prakt.*